

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 22.05.2014 r.

PS-KNPS.431.2.15.2014.EK

**Pan
Maciej Awizeń
Starosta
Powiatu Kłodzkiego
ul. Okrzei 1
57-300 Kłodzko**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 28 – 29 kwietnia 2014 r. na podstawie art. 122 i art. 123 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135, ze zm.) zespół kontrolny w składzie Edyta Kubicka - starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca kontroli oraz Piotr Szafarowicz - starszy inspektor wojewódzki, kontroler z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu Dziecka mieszczącym się przy ul. Międzyleskiej 15 w Domaszkowie (zwanym dalej Domem lub placówką).

Zakres kontroli obejmował realizację zadań placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego w zakresie dokumentowania pracy opiekuńczo – wychowawczej wynikającej z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135, ze zm.) i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o plan kontroli Wojewody Dolnośląskiego na I półrocze 2014 r. zatwierdzony w dniu 20 grudnia 2013 roku. W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 stycznia 2013 roku do 28 kwietnia 2014 roku funkcję dyrektora placówki sprawowała Pani Zofia Sornat odpowiedzialna za wykonywanie zadań w obszarach kontrolowanych zagadnień. W zakresie działalności placówki objętej kontrolą wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowością.

Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny. Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie dokumentów przedłożonych przez Dyrektora placówki, tj.: regulaminu placówki, diagnoz, planów pomocy, kart pobytu dziecka, kart udziału w zajęciach prowadzonych przez specjalistów, arkuszy badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych, protokołów i wniosków z posiedzeń stałych zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, ewidencji dzieci, dokumentacji dołączonej do skierowania dziecka do placówki, dokumentacji potwierdzającej pracę z rodziną biologiczną, zgłoszeń do ośrodków adopcyjnych, dowodów wypłaty kieszonkowego, dokumentacji dotyczącej opieki nocnej, samowolnych opuszczeń placówki oraz usamodzielnień wychowanków.

Dom Dziecka w Domaszkowie jest publiczną jednostką organizacyjną powiatu kłodzkiego. Placówka posiada zezwolenie bezterminowe Wojewody Dolnośląskiego z dnia

24 listopada 2010 roku, Nr PS.V.9013-15/10. Regulaminowa liczba miejsc wynosi 30. W dniu kontroli liczba wychowanków ujętych w ewidencji placówki wynosiła 31.

Dom mieści się w wolnostojącym, dwupiętrowym budynku z użytkowym poddaszem. Wokół niego jest duży, zagospodarowany teren zielony z wyznaczonym placem zabaw. Na parterze budynku jest kuchnia, jadalnia, pomieszczenia specjalistów i administracyjne oraz gabinet dyrektora. Piętra przeznaczone są dla wychowanków.

Zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 1-5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, przy kierowaniu dzieci do placówki należy dołączyć stosowną dokumentację. W tezkach osobowych wychowanków były: postanowienia sądowe, skierowania do placówki, odpisy aktu urodzenia, dokumentacja medyczna, szkolna oraz w niewielu przypadkach informacja o prowadzonej pracy z rodziną dziecka. W kontrolowanym okresie, tj. po 1 stycznia 2013 roku do placówki skierowano 16 wychowanków. *Wskazane jest porozumieć się z PCPR Kłodzko w kwestii przekazywania informacji odnoszącej się do pracy z rodziną, aby taka zawsze dołączana była do dokumentacji kierowanego dziecka.*

Na podstawie § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki psycholog lub pedagog powinien sporządzić diagnozę. Dla wszystkich wychowanków zostały one opracowane i są bardzo rozbudowane. *Wskazane byłoby uporządkować ich treść, kierując się wytycznymi określonymi w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.*

Po opracowaniu diagnozy, wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka we współpracy z asystentem rodziny prowadzącym pracę z rodziną dziecka, powinien opracować plan pomocy dziecku (§ 15 ust. 1 cyt. rozporządzenia). W placówce plany przygotowuje wychowawca opierając się na wcześniejszych diagnozach. W przypadku niewielu gmin został wyznaczony asystent rodziny, wśród wychowanków tylko jednej rodzinie go przydzielono. W dokumencie określone są cele i działania dług- i krótkoterminowe w obszarach: współpracy z rodziną, realizacji potrzeb psychologiczno-emocjonalnych, zdrowotnych, obowiązku szkolnego, wdrażania do samodzielności. W planach został wskazany również cel główny. Modyfikacja planów sporządzana jest podczas posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny. Dokonując analizy dokumentów stwierdzono, że plany pomocy dziecku uwzględniają zapisy § 15 ust. 3 i 5 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Obligatoryjnym dokumentem prowadzonym w placówce jest karta pobytu dziecka, o czym mówi § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Ustalono, że wszystkie dzieci mają prowadzone karty, uzupełniane kilka razy w miesiącu.

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 i 4 rozporządzenia w placówce prowadzone są dla wszystkich wychowanków arkusze badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych. oraz dla wybranych karty udziału w zajęciach prowadzonych przez specjalistów. Do 31.12.2013 r. dokumentacja w tym zakresie prowadzona była wspólnie przez psychologa i pedagoga.

W arkuszach (nazwanych tu: arkuszem badań, obserwacji i oddziaływań psychologiczno-pedagogicznych) odnotowywane były wszystkie działania podjęte przez ww. specjalistów w stosunku do dziecka i na jego rzecz, w tym również takie które nie miały charakteru badań i obserwacji. W kartach udziału w zajęciach prowadzonych przez specjalistów, które prowadzone były w przypadku 12 dzieci, odnotowywano przebieg zajęć, ich rodzaj oraz termin. Dzieci uczestniczyły w zajęciach korekcyjno – kompensacyjnych, wyrównawczych, oraz terapeutycznych. Kwalifikacje dzieci do udziału w tych zajęciach odbywają się podczas posiedzeń zespołów i doraźnie, w przypadku wystąpienia takiej

konieczności. Od 1 stycznia br. w placówce zatrudniony był tylko pedagog. Powyższa dokumentacja prowadzona jest obecnie tylko przez niego. *Wskazano na umieszczanie w arkuszach badań i obserwacji pedagogicznej konkretnych wpisów dotyczących tylko badań i obserwacji przeprowadzonych dziecku przez danego specjalistę, tu – przez pedagoga. Również wskazano na zmianę nazwy dokumentu.* Wszystkie inne działania i kontakty podejmowane w sprawie konkretnego wychowanka mogą i powinny być również dokumentowane, natomiast nie w arkuszach badań i obserwacji.

Na podstawie § 17 ust. 5 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej w placówce winna być prowadzona ewidencja dzieci. W Domu Dziecka w Domaszkwowie funkcjonuje księga ewidencyjna. Zawiera następujące informacje: imię i nazwisko dziecka, datę urodzenia, imię i nazwisko rodziców, adres ich zamieszkania oraz adres ostatniego zamieszkania dziecka i datę jego przybycia i odejścia z placówki. Jest to zgodne z §17 ust. 5 pkt 8 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W placówce funkcjonuje stały zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Analiza dokumentacji w tym obszarze wskazuje, że każde dziecko przynajmniej dwa razy w ciągu roku było poddane ocenie zespołu. Jego sytuację omówiono zgodnie z art. 136 ustawy, przeanalizowano: aktualną sytuację rodzinną dziecka, analizę stosowanych metod pracy z rodziną i z dzieckiem, zgłoszenia do OA, ocenę stanu zdrowia, aktualne potrzeby dziecka oraz dokonano modyfikacji ipp. Podczas zespołów sporządza się indywidualne protokoły (tu sprawozdania) dla każdego wychowanka i formułuje na piśmie wnioski dotyczące zasadności jego dalszego pobytu w placówce wraz z uzasadnieniem, a następnie przesyła do właściwego sądu. W kontrolowanym okresie posiedzenia odbyły się: 28 maja i 27 listopada 2013 r. Najbliższe planowane jest na 20 maja 2014 r. Na zespoły zapraszane były osoby z różnych instytucji: z Sądu, z Zespołu Kuratorskiego z Kłodzka, z OPS-ów: Międzylesie, Szczytna, Stronie Śl., Duszniki Zdrój, Łądek Zdrój, Bystrzyca Kłodzka, oraz z PCPR, MOPS i z Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej z Kłodzka. W listopadzie 2013 r. na 11 zaproszonych gości, na posiedzenie stawiło się 6 osób, natomiast w maju tylko 4 osoby. W składzie zespołów obecni byli zawsze dyrektor placówki, pedagog, psycholog, wychowawcy.

Analizie kontrolnej podlegały także dokumenty dotyczące pracy z rodziną biologiczną wychowanków. Pracownik socjalny prowadzi dla każdej z nich odrębną teczkę. Umieszcza w niej notatki ze wszystkich wizyt domowych (np. podczas przepustek dzieci), rozmów indywidualnych i telefonicznych. Aktualnie jest 16 wychowanków, którzy mają pozwolenia na urlopowania do domów. Również odnotowywane są wszystkie kontakty podjęte z innymi instytucjami w sprawie rodziny. Pracownik socjalny przygotowuje też tzw. plany pracy, wyznaczając sobie cele do zrealizowania w momencie podjęcia współpracy z rodziną. Następnie po wyznaczonym okresie analizuje plan pod kątem jego realizacji i jeśli jest to możliwe, gdy rodzina dobrze rokuje, mobilizuje ją do sporządzenia tzw. zobowiązania, w którym określą oni swoje cele i działania.

W kontrolowanym okresie, zgodnie z art. 100 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dziewięć dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zostało zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego. Większość z tych podopiecznych nie wyraża jednak zgody na adopcję.

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej w placówce wypłacana jest wychowankom kwota pieniężna do własnego dysponowania. W placówce opracowany jest ogólny Regulamin Kieszonkowego, który dla potrzeb każdej z grup jest zmodyfikowany. Listy wypłat kieszonkowego potwierdzają, że przyznawane dzieciom kwoty mieszczą się w granicach określonych prawem i wynoszą od 18 do 25 zł. Wychowankowie podpisem potwierdzają odbiór pieniędzy. *Dzieci otrzymują kieszonkowe przez cały rok z wyjątkiem tych wychowanków, którzy na wakacje jadą do*

domów. W zapisie § 18 ust. 1 pkt 8 nie wskazano wyjątków w zakresie wypłat kieszonkowego. W okresie świąt Bożego Narodzenia wypłacane kwoty są podwajane. (Dowód: akta kontroli str. 23-24)

W § 5 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej wskazano czynności, które powinny być podjęte w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka w placówce. W Domu Dziecka obowiązuje od 2010 roku wiele procedur dotyczących różnych okoliczności, w tym m.in. procedura postępowania w przypadku ucieczek czy nieusprawiedliwionych i samowolnych wyjść. Wskazuje ona działania konieczne do podjęcia w przypadku nieobecności wychowanka. Procedura w tym zakresie zawarta jest również w § 19 ust. 2 Regulaminu Placówki.

Dyżury nocne pełnione są zawsze przez dwóch wychowawców. Obligatoryjne obchody nocne wynikające z § 12 ust. 2 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej odbywają się, nie są jednak odnotowywane ich godziny. Sporządzane są natomiast notatki i spostrzeżenia z przebiegu dyżuru. *Zasugerowano, by dokumentacja zawierała adnotacje dotyczącą godzin obchodów.*

W kontrolowanym okresie, tj. od 1 stycznia 2013 roku do dnia kontroli, 3 wychowanków osiągnęło pełnoletność. Wśród nich dwoje zostało usamodzielnionych i opuściło placówkę. Natomiast jedna z tych osób pozostaje w niej do ukończenia nauki, czyli do 30.06.2014 r. Analiza dokumentacji w tym zakresie wskazuje, że wszystkim usamodzielnianym terminowo sporządzano indywidualne plany usamodzielnienia oraz wyznaczano opiekuna procesu.

W wyniku zakończonej kontroli kompleksowej stwierdzono nieprawidłowość:

Wychowankom placówki wyjeżdżającym podczas wakacji do domów rodzinnych nie wypłacano kieszonkowego.

Wobec dokonanych ustaleń wydaje się zalecenie pokontrolne:

Zalecenie:

Dzieciom umieszczonym w placówce opiekuńczo-wychowawczej należy wypłacać kieszonkowe, również tym, które podczas wakacji przebywają w swoich domach rodzinnych.

Podstawa prawna: § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Termin realizacji: na bieżąco.

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), należy w terminie do **30 czerwca 2014 roku** przekazać Wojewodzie Dolnośląskiemu informację o sposobie wykonania zalecenia lub wykorzystania wniosków lub przyczyn ich niewykorzystania, bądź o innym sposobie usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości.

Dorota Grzybowska
Z-CIA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

kierownik komórki ds. kontroli

Do wiadomości:

1. Dyrektor Domu Dziecka w Domaszkwie - Pani Zofia Sornat
2. a/a